

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

**“Izglītības kvalitātes monitorings,
izmantojot kvalitātes vērtēšanā iegūto
informāciju - 2019./2020.mācību gada
rezultāti”**

Rolands Ozols
Kvalitātes novērtēšanas departamenta direktors

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Šodien par:

Ziņojums par izglītības
kvalitāti
2019./2020.māc.g.

Statistika par izglītības
iestāžu, izglītības
programmu akreditācijām
un izglītības iestāžu
vadītāju vērtēšanu
vispārējā izglītībā

Galvenie secinājumi par
izglītības kvalitāti,
izmantojot akreditāciju
rezultātus
2019./2020.māc.g.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Ziņojums par izglītības kvalitāti par 2019./2020.māc.g.

Ziņojuma mērķis – apkopot un analizēt informāciju par izglītības kvalitātes jautājumiem par 2019./2020.mācību gadu, īpašu uzmanību pievēršot:

1. izglītības kvalitātes jēdziena definējumam, veidojot tā nošķirumu no kvalitatīvas izglītības jautājumiem;
2. izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas plānotajām pārmaiņām Izglītības kvalitātes valsts dienesta darbā, sākot ar 2020./2021.mācību gadu un to sasniedzamajiem rezultātiem;
3. izglītības kvalitātes monitoringa sistēmiskai analīzes metodikai, kuras ieviešana sākas ar 2021./2022.mācību gadu un kura paredz kvantitatīvo un kvalitatīvo indikatoru izvērtējumu;
4. **aktuālajiem akreditāciju rezultātiem vispārējā un profesionālajā izglītībā 2019./2020.mācību gadā, identificējot būtiskākos trūkumus, kas negatīvi ietekmē izglītības kvalitāti, un faktorus, kuri sekmē izglītības kvalitāti;**
5. labas pārvaldības jautājumiem vispārējā izglītībā, kas sekmē izglītības iestāžu darbības efektivitāti, gatavību īstenot kvalitatīvu pašvērtēšanas procesu un pāreju uz mācīšanās organizācijā darbības pamatprincipiem;
6. rekomendācijām izglītības kvalitātes stiprināšanai izglītības iestāžu dibinātājiem, izglītības politikas veidotājiem un īstenotājiem un augstākās izglītības iestādēm, kuras realizē augstākās izglītības programmas pedagoģijā un izglītības zinātnē.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Ziņojuma par izglītības kvalitāti bāze

- 1. Vispārējās izglītības iestāžu un izglītības programmu kvantitatīvie un kvalitatīvie akreditācijas rezultāti;**
2. Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu kvantitatīvie un kvalitatīvie akreditācijas rezultāti;
- 3. Vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu vadītāju kvalitātes vērtēšanas rezultāti;**
4. Vispārējās izglītības iestāžu vadības komandu pašnovērtējuma ziņojumi pēc 2019./2020.mācību gada, kuri iesniegti Izglītības kvalitātes valsts dienestā;
5. Vispārējās izglītības iestāžu vadītāju kursu "Izglītības iestādes darbības tiesiskie pamati" individuāli veicamie uzdevumi;
6. Novadu/pilsētu pašvaldību izglītības speciālistu kursu "Pašvaldības funkcijas un darbība, īstenojot tiesiskuma pārraudzību izglītībā" individuāli veicamie uzdevumi.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

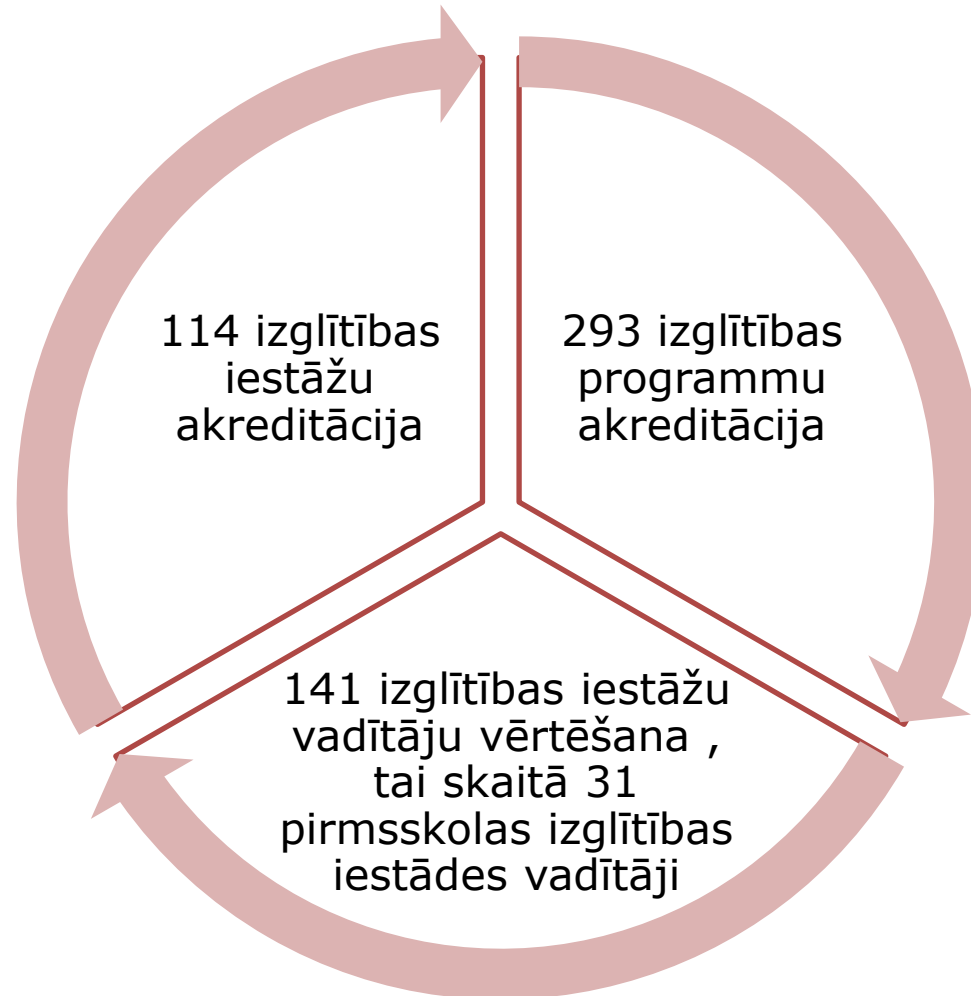
Ziņojuma par izglītības kvalitāti sagatavošanā izmantotās metodes

1. Literatūras apskats un analīze;
2. Aptauja;
3. Kvantitatīvo datu analīze;
- 4. Kvalitatīvā kontentanalīze;**
- 5. Daudzlīmeņu diskusija.**

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Statistika par 2019./2020.māc.g. vispārējā izglītībā

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

1. Izglītības iestāžu vadītājiem, pedagogiem, dibinātājiem un vecākiem ir būtiskas atšķirības izpratnē par to, kas ir izglītības kvalitāte, kas ir katras puses atbildība, nodrošinot izglītības kvalitāti, kā rezultātā rodas dažādi pārpratumi, veidojot savstarpēju sadarbību.
2. Izglītības kvalitāte Latvijā atbilstības līmenī ir nodrošināta gandrīz visās izglītības iestādēs. Šobrīd lielākais izaicinājums ir iegūt vienotu izpratni par turpmāk nepieciešamajiem pasākumiem izglītības kvalitātes turpmākai pilnveidei. Tas nozīmē, ka turpmāk pieaugs prasības izglītības kvalitātei gan ikdienas procesā, gan akreditācijā.
3. Izglītības iestādes veic sistēmisku un mērķtiecīgu darbu izglītības kvalitātes pilnveidei, tomēr to sasniegtie rezultāti mēdz būt ļoti atšķirīgi, un to visvairāk ietekmē nodrošinājums ar pedagogiem un atbalsta personālu, pieejamie resursi atbilstošas izglītības vides nodrošināšanai, laba un demokrātiska pārvaldība izglītības iestādē.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

4. Mēs piedzīvojam būtisku izpratnes maiņu par:

- gaidām pret izglītības iestādi no vecāku, politikas veidotāju un īstenotāju puses, tai skaitā par atbildības ietvara maiņu izglītībā;
- pedagogu profesiju;
- izglītības iestādes vadītāja lomu, rīcību, profesionālajiem instrumentiem un prioritātēm;
- izglītības iestādes dibinātāja lomu, rīcību, iesaisti izglītības iestādes darbā;
- gaidas nav pašlaik samērojamas ar pieejamo finansējumu ne izglītības iestādē, ne valstī, un to precīzi apliecina akreditācijas rezultāti.

5. Izglītības iestādes un to vadītāji strādā, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus, tomēr var identificēt ļoti atšķirīgu izpratni un normu interpretāciju valstī kopumā, reģionos un vienas pašvaldības teritorijā esošajās izglītības iestādēs. Kopumā var konstatēt, ka izglītības iestāžu vadītājiem ir nepieciešams daudz lielāks dibinātāja atbalsts tiesiskuma jautājumu kārtošanā, bet izglītība ir pārregulēta un pārkontrolēta nozare.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

6. Ir būtiski palielināt izglītības iestādes vadītāja lomu pārmaiņu īstenošanā izglītības procesā. Praksē tas nozīmē, ka ir jāpieaug dibinātāja lomai tieši par izglītības vides sakārtošanas un tiesiskuma jautājumiem.

7. Domājot par kvalificētu pedagogu trūkumu un turpinot samazināt prasības pedagogiem nepieciešamajai izglītībai, mēs varam piedzīvot «bumeranga efektu», t.i., ir paredzams, ka izglītības kvalitāte samazināsies, ja nebūs mērķtiecīgi virzīta jauno pedagogu profesionālā pilnveide darba vidē.

8. Mācību satura jautājumos ir būtiski noteikt ne tikai optimāli sasniedzamo rezultātu, ko definē valsts pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības standarts, bet arī minimālās prasības izglītības kvalitātes kontekstā, pretējā gadījumā var konstatēt, ka izglītības kvalitāte samazināsies un palielināsies lielāka atšķirība starp dažādām izglītības iestādēm, jo izglītības iestādēs nav pietiekami daudz laika mācību satura kopīgai plānošanai, un salīdzinoši lielam skaitam pedagogu nav pietiekamu zināšanu mācību satura pielāgošanai un ikdienas izglītības procesa diferenciacijā.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

9. Viens no pārvaldības un pedagogu izaicinājumiem ir izpratne par pedagoģiskā darba efektivitāti – mēs darām pārāk daudz, un vienai nopietnai daļai no tā, ko mēs darām, ir pārāk zema efektivitāte jeb mums nav iespējams vairs iegūt vēlamo rezultātu. Piemēram, ārpusklases pasākumi u.c.

10. Ir svarīgi domāt par pedagogu profesionālās kompetences pilnveides jēgpilnu izmantošanu un efektivitāti. Var konstatēt, ka pedagogi labprāt plaši izmanto pieejamos kursus, tomēr nav iespējams apgalvot, ka tas būtiski maina pedagogu ikdienas praksi.

11. Domājot par izglītojamo un pedagogu savstarpējām attiecībām un audzināšanas procesu, ir skaidri redzams, ka svarīgi meklēt jaunas iespējas, programmas un citus instrumentus, kuri nodrošina personības jautājumu sakārtošanu. Audzināšana nav klašu audzinātāju uzdevums, bet visas izglītības iestādes mērķtiecīga un sistēmiska darba instruments.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

12. Ir nepieciešams meklēt jaunus komunikācijas veidus un kanālus, lai tieši sasniegtu pedagogus, izglītības iestāžu vadītājus, vecākus u.c. par plānotajām un jau notikušajām pārmaiņām izglītībā. Ir redzams, ka informācijas pārsātinātība ir samazinājusi mūsu informētību par būtiskajiem jautājumiem.

13. Izglītības iestādēs ir nepieciešams būtiski pilnveidot pašvērtēšanas procesu un attīstības plānošanu, tajā iesaistot visas puses un izmantojot dažādas metodes. Turpmāk būtu nepieciešams pašvērtēšanas procesā daudz aktīvāk iesaistīties gan dibinātājam, gan izglītības iestādes padomei.

14. Domājot par pirmsskolām un to vadītāju vērtēšanas rezultātiem, var konstatēt, ka darbs tiek īstenots, ievērojot gan iekļaujošas izglītības pamatprincipus, gan kvalitātes būtiskākos aspektus. Varam konstatēt, ka publiskajā vidē izskanējušie gadījumi pirmsskolās, visvairāk ir saistīti ar iestādēm, kuru vadītāju vērtēšana vēl nav veikta. Kopumā varam teikt, ka šobrīd notiek pārāk lēna pirmsskolu vadītāju vērtēšana.

15. Domājot par pirmsskolu gatavību uzsākt jaunā satura ieviešanu, varam konstatēt, ka ir gan ļoti veiksmīgi risinājumi, gan salīdzinoši daudzi pārpratumi par prasībām jaunā satura ieviešanai.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

16. Īpaša uzmanība turpmāk ir pievēršama speciālās izglītības kvalitatīvai īstenošanai. Nav pietiekams ne speciālo pedagogu skaits, ne pedagogu profesionālās zināšanas, kā kvalitatīvi nodrošināt speciālās izglītības tālāku īstenošanu. Kā norāda pedagogi speciālajās izglītības iestādēs, tad nav nodrošināts nepieciešamais metodiskais atbalsts un risinājumi jaunā satura īstenošanai speciālās izglītības programmās.

17. Salīdzinoši lēni mainās izpratne par metodisko darbu izglītības iestādēs. Joprojām var sastapties ar situācijām, kad izglītības iestādēs ar metodisko darbu tiek saprasta ārpusstundu pasākumu organizēšana.

18. Sadarbībā ar augstākās izglītības iestādēm ir nepieciešams veidot padziļinātu izpēti par matemātikas un dabaszinību mācību priekšmetu didaktiskajiem, organizatoriskajiem un metodiskajiem aspektiem. Sasniegumi ikdienas mācībās un valsts pārbaudes darbos ir būtiskā pretrunā ar šajā jomā ieguldītajiem finanšu līdzekļiem no valsts, pašvaldību un dibinātāju puses.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

19. Izglītības iestāžu stiprās puses izglītības kvalitātes kontekstā ir:

- prasme ātri rast atbilstošus risinājumus COVID 19 krīzē,
- izglītības kvalitāte atbilstības līmenī ir nodrošināta gandrīz visās iestādēs Latvijā,
- prasme nodrošināt sekmīgu izglītības procesu, neskatoties uz dažādām ārējām un iekšējām grūtībām, ar ko saskaras izglītības iestādes šajā laikā,
- kopumā labvēlīgs mikroklimats izglītības iestādēs, kas veicina izglītības kvalitāti,
- izglītības iestādes piedāvā ļoti plašu interešu izglītības piedāvājumu, kam ir būtiska ietekme uz izglītojamo personības attīstību un izaugsmi,
- iniciatīva «Latvijas skolas soma» ir būtisks resurss izglītības iestāžu darbā, un tam ir ietekme gan uz mācību satura kvalitatīvu apguvi, gan uz vienlīdzības nodrošināšanu izglītībā.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Galvenie secinājumi par izglītības kvalitāti, izmantojot akreditāciju rezultātus 2019./2020.māc.g.

20. Izglītības iestāžu būtiskākie izaicinājumi izglītības kvalitātes kontekstā ir saistāmi ar:

- COVID 19 izraisītajām attālinātajām mācībām,
- pāreju uz jaunām kvalitātes vērtēšanas jomām un kritērijiem,
- vienotu izpratni par pašvērtēšanu izglītības iestādē,
- jaunā satura ieviešanu izglītības iestādē,
- kvalificētu pedagogu un atbalsta personāla trūkumu,
- atšķirīgā sadarbības kvalitāte starp dibinātāju un izglītības iestādi, tai skaitā atšķirīgā dibinātāja spēja nodrošināt atbilstošas kvalitātes un mūsdienīgam mācību procesam nepieciešamo infrastruktūru un resursus,
- vecāku un izglītojamo atbildību par iesaisti mācībās,
- pedagogu izpratni par integrēta izglītības procesa īstenošanu (mācības un audzināšana), tai skaitā cieņpilnu un nevardarbīgu komunikāciju mācību stundā, izglītības iestādē,
- prasmi mazināt pedagogcentrētu izglītības procesu un veidot pāreju uz izglītojamo centrētu un izglītojamo vadītu jeb pašvadītu mācību procesu,
- izpratni par mācību procesa diferenciaciju un individualizāciju ikdienas mācībās,
- mācību sasniegumiem ikdienas mācībās un valsts pārbaudes darbos matemātikā un dabaszinību mācību priekšmetos,
- pedagogu pārslodzi un izdegšanu.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Šodien par:

Ziņojums par izglītības
kvalitāti
2019./2020.māc.g.

Statistika par izglītības
iestāžu, izglītības
programmu akreditācijām
un izglītības iestāžu
vadītāju vērtēšanu
vispārējā izglītībā

Galvenie secinājumi par
izglītības kvalitāti,
izmantojot akreditāciju
rezultātus
2019./2020.māc.g.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

- ▣ Izglītības kvalitātes valsts dienests
- ▣ Smilšu iela 7, Rīga, LV-1050.
- ▣ Tālr.: +371 67222504, e-pasts: ikvd@ikvd.gov.lv,
www.ikvd.gov.lv
- ▣ Uzticības tālrunis: +371 67358075 (automātiskais
atbildētājs)